

Орелътъ въ небеса кой знай ше ли лети,
ако крилата му душата не засили:
Крилата може салъ духъ силенъ да крили!
Единъ безъ други вий не можете, — безъ васъ
не може делото! Почакай, до ше часъ
за разправи... Тукъ безъ него се неможе:
И ако той отъ назъ се махне, недай Боже,
тогазъ я зарежи — тя беше... Няма кой
да го замести. Знамя, и ази знамя, че той
понякога съвсемъ презъ прѣсото я кара,
и прекалява го; но иматъ сляпа вяра
въвъ него всички, — а това е то, това
което липсува на всинца ни. Съ слова,
ний убеждаваме, разправяме, кроиме,
а реже само той. Съ едничкото си име,
ний шо неможемъ съ дни да сторимъ, той за часъ
извършва. Ето на нѣвъ Мечъ: ти и азъ
и други нали се напѣхвахме? — Мърцина!
И убеждавахме, и псувахме: Година
се мина, неможѣ все пакъ да залови
тамъ коренъ делото... Той само се яви
и — беше! Предъ Василъ въ четвъртъка се тамо
изтѣрсихме... Къде съ осуквания! Само
една-две думи — на, готово на това!
Въ черква вечерята се сбраха до глава
и клетва сториха предъ сабята и кръста...
Това се казва: да си помахашъ прѣста
и мъртавите да събудишъ за борба.
Той отреденъ е отъ самичката съдба,
това което ний не можемъ, той да може."

Вмигъ, сякашъ сепнатъ, самъ речъта си уталожил
оратора, брада поглеждайки съ ръка.
Неопитенъ прѣгати на сприхавъ конь така
понесенъ, оглавникъ опѣва и извива,
а прѣгавия конь, размяталъ буйна грива,
прѣхти, стѣписва се, възприва се, играй
поволно и върви където си желай,
а не където го аргатинътъ управя —
долето самъ запре. Озърне се тогава
издачтъ, оглавникъ опѣналъ, но незнай
да го подкарвали, или така да трай,
докле сприхавостъта на коня се развърне.
„Не ше ни хората“ — тукъ Дивисилъ завърна,
като изтърси отъ чубучка петелъта
и дигна да допий ракията. Речъта
на попъ Матей той май много не внимава,
но шомъ бѣбривий попъ почна да възхвалява
Войводата, отъ страхъ че той ше прекали,
а че и нѣй поиръ съвсемъ да развали
това, което те си имаха на ума,
подзе —

Но тукъ Младенъ превари го презъ дума:
„Добре е, отче, туй шо казвашъ ти, добре.
Разбирамъ. Ала менъ, менъ кой ше разбере?
Азъ виждамъ ясно той каква игра играе,
и зорѣтъ му шо е... Че нему се желае
да земе дело всецяло въ ръце.
Той има само туй най-вече на сърце:
той да нарежда, той да дига и да слага,
той тукъ, той тамъ, той вредъ: — където той наляга,
тамъ да върви. И вий му дадохте въ ръка
власть за това! Или, или не е така?..."

За свойте работи народътъ до тогава
заляга, докато за свои ги съзнава,
докато юкътъ имъ самъ носи на плеши.
А днесъ? Той отстрана ше гледа и сумти
отпѣденъ, — отпѣденъ на някакъвъ войвода
на сила волята да върши... За свобода
ако въстава, той въстава нече азъ,
ти, той и някой другъ му дрънка въ захласъ
таквизъ и онаквизъ идеи неразбрани,
а че болжътъ на развредените рани
на туй го нуди. Знай и вярва той това,
не ше му пѣхтимъ ний въ коравата глава,
а шо душата му, сърцето му шо трови.

Ний ново здание градиме, а основи
му туряме гнилежъ — и то ше се срути
при първий вихъръ... Но защо ли сж хорти!
Нали войводата единъ ше разпорежда?
Всичко, казвате, едничката надежда
че той е, делото че само той до край
ше изкара?... Но тамъ сабя де играй
и пей куршумъ, кому е сигуренъ живота?
А случи ли се прѣвъ самичкия Войвода
да падне въ бой — тогазъ? отново подъ хумоть —
сто пѣти по злочестъ, безпомощни народъ
ше да превие вратъ... Желаетъ ли свобода
народу, ти не се поставяй надъ народа —
а съ него заедно върви, дели беди,
дели и тържества. Клонъ отъ дѣбътъ бѣди
Откършилите грѣмъ — смъртъта ти да не сети
могъщний дѣбъ: единъ падна отъ клоновете,
чо все сж читави пакъ другите, и съ тяхъ